

haar laatste rustplaats gesleept door een kleine, kwaadaardige, duivelsche stoomboot. Een machtige roode zon, te midden van een heirleger van vlammeende wolken, daalt te ruste aan één kant van het schilderij en verlicht een rivier die oneindig schijnt" (merkwaardig is deze toespeling op Turner's vermogen om alles groot te zien en te doen schijnen) „en een onafzienbare vloot die vervaagt op een zoo wonderbaarlijk verren afstand als nog nooit geschilderd werd. Die kleine duivel van een stoomschip braakt een massa vuilen, duisteren, gloeiend-heeten, giftigen rook uit, en sputtert woedend en zweept al het water er om heen op, terwijl daarachter (bij een koude grijze maan die er op neerziet) langzaam, droevig en majestueus, het dappere oude schip volgt, met den dood, als het ware, op de plecht geschreven."

Dit is een kloeke beschrijving van een schilderij voorwaar, de schrijver gaat dan over tot rhapsodieën vol vaderlandsch enthousiasme over Nelson's schip, en zegt dan, dat het absurd zal lijken over een doek van vier voet dat een schip, een stoombootje, een rivier en een zonsondergang voorstelt, zich zoo op te winden, maar daarin ligt de macht van een groot kunstenaar. „Hij doet een heeleboel meer denken en voelen dan de voorwerpen voor zich alleen, hij weet hoe u zacht te stemmen of in een roes te brengen, u te doen gloeien of neerslachtig te maken met wat lijnen, vormen en kleuren, waarvan wij de uitwerking niet kunnen verklaren, doch slechts de macht erkennen."

Maar onmiddellijk daarop valt hij denzelfden schilder aan.

„Ik moet u echter zeggen, dat Mr. Turner's praestaties meerendeels voor mij geheel onbegrijpelijk zijn." Hij gaat voort te zeggen, dat Turner (als de Fransche kappers) de natuur wil mooier maken „Stel u voor, luchten zoo groen als erwten, karmozijnen boomen, oranje en purper gras, en stel u watervallen voor, regenbogen, zonnen, manen en bliksemstralen, schudt ze goed door elkaar, met veel guttegom, en je hebt een idee van een fantastische schilderij van Turner."

Zóó, levendig genoeg en subjectief genoeg, en geschikt om in alle geval belangstelling te wekken (en is dat niet de groote taak van critiek?) zijn die brieven van Titmarsh. Soms maakt hij er heele verhalen van, waarin de schilder naast zijn figuren optreedt en zij hem toespreken, soms slaat hij tot dichten over! Een der critieken eindigt aldus: „Hier wisselt Titmarsh zijn bon tegen een kostbare parapluie, met een geel hoornen knop, die Lord Broughan of dr. Syntax voorstelt, en wordt weldra opgemerkt, met zijn hoed op één oor, met zwierige passen Pall Mall East afwandeland, naar de Water Colour Gallery. Hij werpt op de meest achtelooze wijze zijn muntstuk neer, en bestijgt de trap."

Deze critieken werden ongetwijfeld per regel betaald — maar wie kon dat ooit op gemoedelijker wijs verraden?....

* * *